

Emad saavad hoida oma lastel käest lühikest aega, aga nende südameid hoiavad nad igavesti. Kaunist emadepäeva!

Loome ise õpikeskkonna

KILLE KRUUV
Sõmeru kooli õpetaja

Paljudes koolides on ronimisseinad ja liikumisrajad, et õpilased saaksid vahetunni ajal nutiseadmed kõrvale jätta ja üksteiselt liikumisega mõõtu võtta. Nii ka Sõmeru põhikoolis, kus lisaks liikuma kutsuvale keskkonnale otsustasid Marleen Karlis, Sandra Hahndorf ja Annabel Melnitšuk oma loovtööna luua ronimisseinast õpikeskkonna. Kui juba ronida, siis mööda mägesid ja mõne tipu võiks ka

Pildil vasakult Annabel Melnitšuk, Sandra Hahndorf, Marleen Karlis.

FOTO: KILLE KRUUV

vallutada. Küllap jääb vallutajatele aja jooksul mõni

number ja nimi mälupilti, sest vanemas kooliastmes

läheb seda vaja. Maalitud mäestikus on ära toodud

olulisemad tipud ja nende kõrgused. Hiiglaslike mägede taustal on ka meie oma Suur Munamägi, mis õigupoolest polegi mägi vaid künkas.

Kuna liustikud sulavad ja tippude kõrgused muutuvad, siis on aastate pärast hea võrrelda ja pisut matemaatikat teha. Alklassiõpetajatel on ideid seda seina juba praegu matemaatikas ja loodusõpetuses kasutada ning küllap tuleb aja jooksul ideid juurdegi, sest uued projektid on juba küpsemas.

Eesti Geoloogiateenistus jätkab kriitiliste toormete uuringutega laiendatud Lõuna-Aru alal

LAURI JOOSU
Eesti Geoloogiateenistuse projektijuht

Eesti Geoloogiateenistuse üheks tegevussuunaks on uurida Eesti maa-põues leiduvaid kriitilisi toormeid ehk siis selliseid maavarasid, ilma milleta tänapäeva majandus ei saaks toimida. Eesti maa-põues leidub kriitilistest toormetest arvestatavas koguses fosforiiti, kergeid ja raskeid haruldasi muldmetalle, vanaadiumit ja magneesiumit. 2022. aasta sügisel toetas valitsuse juures tegutsev Teadus-Arendusnõukogu (TAN) meie ja majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi taotlust viia läbi fosforiidi ja metallidega seotud uuringuid ja arendustöid kolme aasta jooksul, 2023-25. Eelmise aasta märtsis korraldasime koostöös Eesti Teadus-agentuuri ja ülikoolidega Sõmerul avaliku infoseminari, kus tutvustasime seni tehtud uuringute tulemusi ja edasisi tegevusplaanide.

Tehtud analüüside tulemusel otsustasime me minna uuringutega detailsemaks Kunda lähedal

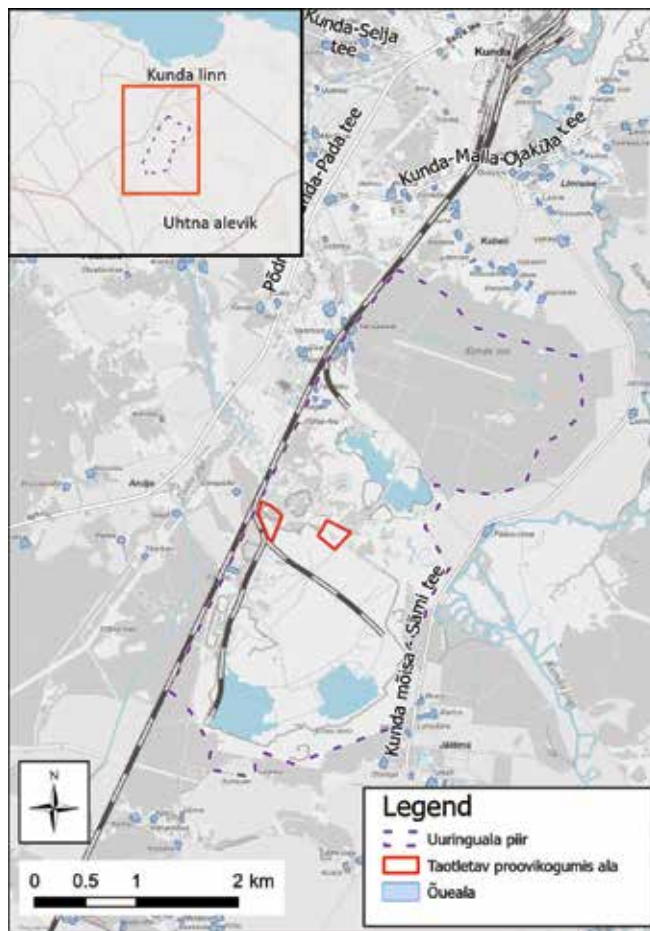
laiendatud Aru-Lõuna alal (fotol), mis suures osas kattub olemasoleva Aru-Lõuna lubjakivikarjääri ja sellest põhja pool asuva endise lubjakivi kaevandamise alaga. Järgmise, kolm aastat vältava, uuringuprojekti üks peamisi eesmärgi on uuringualal fosforiidi väärindamiseks majanduslikult efektiivse ja keskkonnasäästliku lahenduse leidmine.

Uuringutes on väga oluline roll ka veeressursside seirel ja analüüsil. Me oleme juba alustanud vee seirega Toolse jõel ja Kunda jõe alamjooksul, samuti on mitmetesse kaevudesse paigutatud automaatsed veeseireandurid. Need andmed on vajalikud, et täpsustada põhjavee muldelit ning paremini mõista põhja- ja pinnavee omavahelisi seoseid.

Uuringu ühe osana plaanime tellida tehnoloogilise katse, mis vajab aga fosforiiti rohkem, kui meie Arbavere uurimiskeskuse hoidlates leidub. Samuti on uuringu jaoks oluline, et kogutava proovi keemiline koostis oleks võimalikult sarnane Aru-Lõuna uuringualal leiduvale fosforiidile. Fosforiidiproo-

vi plaanime me koguda rajades suure diameetriga puurauke. Selline tehnoloogia on enamasti kasutusel ehituses, kuid see sobib hästi ka meie uuringu eesmärkidega. Proovide kogumiseks taotleme me Keskkonnaametist üldgeoloogilise uurimistöö loa, puurimised soovime läbi viia Aru-Lõuna lubjakivikarjääri põhjaserval kahel, kokku alla 10 ha suurusel alal. Puurimise asukohad said valitud lähtuvalt seni teadaolevast fosforiidikihi paksusest ja keemilisest koostisest, kuid samuti võtsime arvesse, et nende vahetus läheduses ei oleks elanikke ega kaitstavaid loodusväärtusi.

Kuidas täpsemalt proove võetakse? Kõigepealt puurime kuni 5 väiksemat puurauku südamikuga, et täpselt määratlada millises sügavusvahemikus fosforiit esineb, lisaks kuni 4 puurauku hüdrogeoloogilisteks mõõtmisteks. Suure diameetriga puurauke tuleb kuni 15 ning me plaanime need rajada võimalikult üksteise lähedale. Puuraukude diameeter ei ole täpselt teada, kuid see jääb vahemikku 0,8-1,5 meetrit. Pärast

proovi kogumist puuraukud suletakse, arvestades kõiki seaduses toodud tingimusi. Eemaldatud fosforiidi asemele pannakse liiv, seejärel pannakse puurauku savi, millega eraldatakse erinevad vee kihid üksteisest ning seejärel pannakse tagasi kõik ülemised kivimid.

Pärast puurimistööd ala korrastatakse ja maapind

tasandatakse, kogutud proovid viime me Arbavere uurimiskeskusesse. Alles jäävad hüdrogeoloogiliseks seireks plaanitud puuraugud, mis suletakse hiljemalt loa kehtivuse lõppedes viie aasta pärast. Meie praeguste plaanide kohaselt leiab puurimine aset käesoleva aasta hilissuvel või sügisel.

Lääne-Virumaal on raskete nakkushaiguste vastu kaitseta enam kui 20% väikelastest

Terviseameti andmetel on Eesti laste hõlmatus riikliku immuniseerimiskava vaktsineerimistega COVID-19 pandeemia järel järsult langenud. Vaktsineeritus on vähenenud ka Lääne-Virumaal, kus ligikaudu 20% 2-aastastest lastest on leetrite, mumpsu ja punetiste vastu õigeaegselt vaktsineerimata. Teiste vaktsineerimistega on hõlmatus veelgi väiksem.

Kui veel 2014. aastal ületas laste vaktsineerimisega hõlmatus Eestis kõigi olulisemate riikliku immuniseerimiskava vaktsiinide löikes WHO soovituslikku 95% ja püsis 2021. aastani üle 90%, siis viimastel aastatel on vaktsineerimisega hõlmatus järsult langenud ja jääb praegu sõltuvalt vaktsiinist keskmiselt vaid 73-85% vahele.

Lääne-Virumaal oli 2023. aasta seisuga 2-aastastest lastest leetrite, mumpsu ja punetiste vastu vaktsineeritud 80% ning difteeria, teetanuse, läkaköha, poliomüeliidi, Haemophilus influenzae tüüp B ja B-viirushepatiidi vastu 80%. 8-aastastest lastest vaktsineeriti õigeaegselt difteeria, teetanuse, läkaköha ja poliomüeliidi vastu 89%. 14-aastastest oli leetrite, mumpsu ja punetiste vastu õigeaegselt korduvvaktsineeritud 76% ja 16-aastastest difteeria, teetanuse ja läkaköha vastu korduvvaktsineeritud 80%.

Kokku on 2023. aasta seisuga Eestis ligikaudu 25 000 kuni 16-aastast last õigeaegselt vaktsineerimata. Ekspertide hinnangul tähendab see suurt ohtu uute haiguspuhangute tekkeks.

Eesti Perearstide Seltsi juhi dr Elle-Mall Sadraku sõnul ei tea ega mäleta enamik lapsevanemaid täna enam, mida difteeria, teetanus, leetrid või lastehalvatus tähendavad ja seetõttu ka alahinnatakse haiguste tõsidust. „Soovitame kõigil vaadata koos oma perearsti või pereõega üle, milliste vaktsiinide tegemine kas pandeemia või mõne muu põhjuse tõttu edasi lükkus või ära jäi ning teha need esimesel võimalusel.“ soovitas dr Sadrak.

Lisainfo veebilehel: www.vaktsineeri.ee

Uus noortevolikogu valitud

Rakvere valla noortevolikogu valimise nädal kestis 8.–14. aprillini. 15. aprillil luges valimiskomisjon hääled kokku ja kinnitas valimistulemused. Hääletajaid oli 150, neist elektroonselt andis hääle 10 noort, pabersedeliga hääletas 140 noort.

Noortevolikokku kandideeris 13 noort, kes kõik pääsesid volikokku. Enim hääli kogusid Sten Sokko Sõmerult, Melinda Holm Ubjast ja Oliver Lauri Tobialt. Palju õnne!

Rakvere valla uue noortevolikogu koosseisu kuuluvad: Melinda Holm, Helena Semjonov, Mait Sander Nõlvak, Agnes Hõõvelson, Krislin Pähkel, Sten Sokko, Barbara Petra Lokman, Grete Basmanova, Grete-Liis Mägisalu, Lehar Ivanov, Lukas Kerge, Oliver Lauri ja Rasmus Pohlak.

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2,
SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevallasonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autoriõiguste seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Swedbanki palve: hoiatage oma lähedasi levivate pettuste eest

Pank ei küsi kunagi telefonis teie salajasi isikuandmeid ja PIN-koode

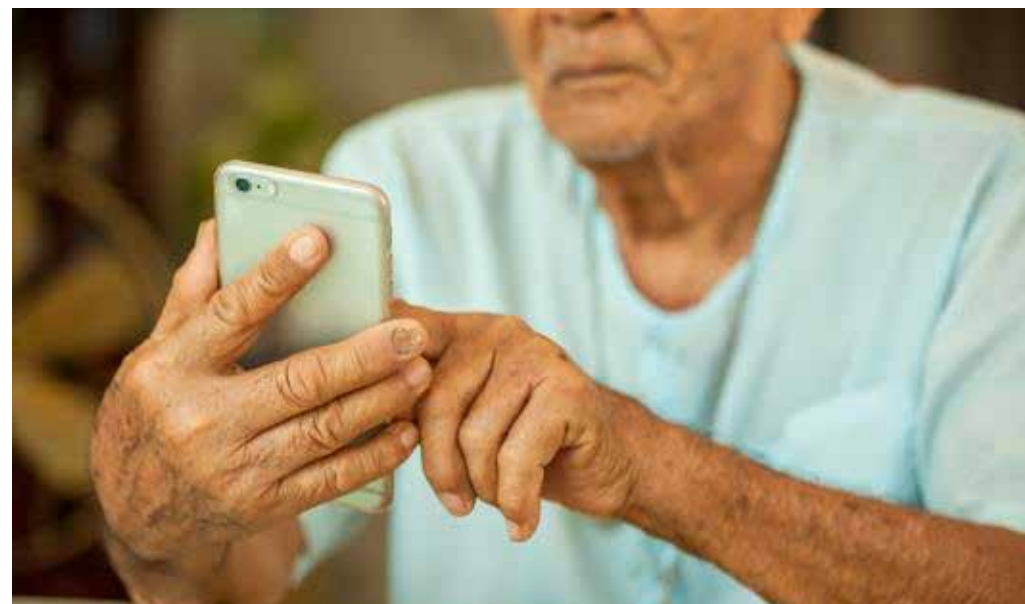
Petukõnede ja kelmuste arv on viimasel ajal hüppeliselt kasvanud. Swedbank palub elanikel hoiatada oma lähedasi ja tuttavaid kahtlaste kõnede, e-kirjade ja sõnumite eest.

„Palume kõigil olla äärmiselt tähelepanelikud võõrastelt numbritelt tulevate kõnede osas. Tuletame meelde: ükski pank, mobiilsideoperaator või riigiasutus ei küsi inimestelt telefonikõnes salajasi isikuandmeid ega PIN-koode,” rõhutas Swedbanki finantskuritegude tõkestamise divisjoni juht Raul Vahtra.

Näiteks veebruaris sai Tallinna elanik kõne end Swedbanki turvatöötajana esitlenud kelmilt, kes väitis, et inimese nimele tahetakse võtta laenu. Seejärel sai ta kõne libapolitseinikult, kes ütles, et politsei on asjaga kursis, kuid olukorra lahendamiseks peab inimene sisestama PIN-koodid. Nii kaotas ohver kokku 15 000 eurot.

„Tegemist on äärmiselt levinud pettusega, kus kurjategijad esitlevad end panga, politsei või mobiilsideoperaatori töötajana. Ohvrile öeldakse näiteks, et tema pangakontole on ligi saanud võõras inimene või keegi on muutnud ta telefoninumbrit. Seejärel käsib kurjategija ohvril kas sisestada Smart-ID PIN-koodid või laadida arvutisse tarkvara Anydesk, mis annab kelmile kaugjuurdepääsu ohvri arvutile ja pangakontole,” rääkis Vahtra.

Samuti on kurjategijad palunud inimestel võtta pangaautomaadist välja kogu kontol olev raha ning viia see pakiautomaati, väites, et pangatöötaja toimetab selle turvalisemale kontole. „Oleme näinud isegi juhtumeid, kus väidetav pangatöötaja soovib inimesega tänaval

kokku saada, et raha üle võtta. Rõhutame: mitte ükski pank Eestis nii ei käitu! Eestis tegutsevad ettevõtted ja politsei ei palu inimestel viia raha pakiautomaati ega anda seda tänaval üle,” ütles Vahtra.

Swedbank soovib sellised kahtlased telefonikõned kohe katkestada. „Tegemist on kurjategijatega, kes kasutavad kõiksuguseid võtteid inimestelt raha välja petmiseks. Kelmid on äärmiselt manipulaatiivsed ja osavad valetajad. Seetõttu palume kõikidel hoiatada oma lähedasi ning käituda äärmiselt ettevaatlikult. Kui kahtlustate, et petturid on püüdnud teid rünnata, teavitage sellest alati politseid numbril 112 ja oma kodupanka,” ütles Vahtra.

10 levinumat ohumärki, millest iga inimene peaks teadlik olema

• **Telefonikõne võõralt,** kes esitleb end politseiniiku või pangatöötajana. Kui keegi esitleb end telefonitsi pangatöötaja või politseiniikuna ning küsib pangakaardi andmeid või ligipääsu pangakontole, tuleb kõne kohe lõpetada. Tõeline pangatöötaja ega politsei selliseid andmeid telefonitsi kunagi ei küsi.

• **Arvutiekraani jagamise soov.** Kui keegi võõras palub teil jagada oma arvutiekraani või laadida alla mõni teile tundmatu programm, võib see olla katse saada juurdepääs teie seadmele.

• **Ülemäärane kiirustamine.** Kui võõras inimene teile internetis või telefonis rõhutab, et otsustada tuleb viivitamatult ja oodata ei saa, muidu juhtub midagi halba või jääte ilma suurepärasest võimalusest, peaksite olema eriti ettevaatlik.

• **Salajase tegevuse soov.** Kui teilt palutakse või nõutakse, et mingit tegevust tuleb varjata, näiteks salaoperatsiooni ettekäändel, on see märk, et midagi on valesti.

• **Kahtlased investeermisvõimalused.** Olge valvas, kui leiate ise internetist või keegi võõras pakub meelelt tulusat investeeringut ja suunab teid ehtsa välimusega või riskivabased investeeringuid ei ole olemas: kui pakumine tundub liiga hea, et olla tõsi, siis tõenäoliselt see ei olegi tõsi.

• **Kõned välismaalt.** Olge tähelepanelikud, kui teile helistatakse ootamatult teile

tundmatult või välismaiselt numbrilt. Petturid saavad helistaja numbrit ise määrata, selle eesmärk on reeglina oma tegelikku asukohta varjata.

• **Võõrastega tutvumine internetis.** Kui internetis soovib teiega tutvuda võõras inimene, kes alustab innukalt suhtlust ja palub mõne aja möödudes rahalist abi, võib see olla pettus.

• **Kõnesuunamise kahtlus.** Kui teile helistab keegi, kes esitleb end pangatöötaja või politseinikuna, kuid kõne ajal soovitakse see suunata teisele asutusele, on põhjust olla kahtlustav.

• **Kahtlased veebiaadressid.** Kui keegi saadab teile lingi kullerfirma, panga, maksu- ja tolliameti või muu asutuse lehele, kontrollige alati, et veebilehe aadress oleks sama, mis asutusel tegelikult on. Kui see tundub kahtlane või erineb originaalist, on see tõenäoliselt petuskeem.

• **Ebatavalised lingid ja dokumendid, konarlik eesti keel.** Kui teile saadetakse e-kirju või sõnumeid kahtlaste linkide või dokumentidega, mille sisu tundub vigane või kahtlane, tuleb olla valvas. Ettevaatlikuks peaksid muutma ka õigekirjavead tekstides.

Saage tuttavaks – vallavalitsuse uued ametnikud

Rakvere vallavalitsuses leidis aprillikuus aset omamoodi pereheitmine. Pensionile siirdusid mitu kauaaegset vallaametnikku – abivallavanem Viktor Hänninen, sotsiaaltöõspetsialist Mirje Reinumäe ja raamatupidaja Kristel Nõmm.

Uueks abivallavanemaks kinnitas vallavolikogu senise arendus- ja tervisedenduse nõuniku Siiri Kohveri.

Abivallavanem tegeleb arengukavade ja arendusprojektide koostamise koordineerimisega ning teeb koostööd ettevõtjate ja mittetulundussektoriga. Siiri kontaktid: tel 5301 9590, e-post: siiri.kohver@rakverevald.ee

Planeerimis- ja ehitusnõuniku ametikohale asus Madis Akel.

Tema koordineerib planeeringute menetlust, arendab vee- ja kanalisatsiooni majandust ning juhib valla

ehitusobjektide rajamiseks ning remondiks vajalikke töid. Madisega saab kontakti tel 529 6193 või e-postil: madis.ake@rakverevald.ee

Sotsiaaltöõspetsialistina alustas aprillis Einike Einberg-Viirik, kes varem töötas avahoolekandes. Einikese poole saab pöörduda sotsiaaltoetuste ja -teenuste taotlemiseks ning sellealaseks nõustamiseks. Einike võtab abivajajaid vastu kabinetis 13,

tel 5288 686, e-post: einike.einberg@rakverevald.ee

Hoolekandetöötajate perre lisandus Jana Kereme, kes abistab üksi elavaid hooldusvajadusega inimesi nende kodus ja igapäevaelu toimingutes: eluruumi korrastamisel, kütmisel, pesu pesemisel, ostude tegemisel, arsti juures ja apteegis käimisel ning vajalikul asjaajamisel. Teenuse soovijal tuleks pöörduda vallavalitsusse tel 528 8686 või 528 3430.

Öppepäevad Sagadi looduskoolis ja metsamuuseumis

ANNELI MEIBAUM
Näpi kooli huvijuht

15. ja 18. aprillil olid Näpi kooli õpilastel teistmoodi koolipäevad. Toimusid seiklusrikad õpperetked Sagadis ja selle lähimasse ümbrusse. Sagadi looduskoolis korraldati üle Eestimaa puud, määrati loomade nahanäidiseid ning uuriti loodust mikroskoobi abil. Sagadi metsamuuseumis tutvuti Eesti metsade imetajatega, jälgendati looma- ja linnuhääli, uuriti endisaegeid puidukasutusviise ning nauditi imelist Eestimaa loodust videoruumis. Lisaks püüti kompimis-, haistmis- ja kuulismeele abil tunda ära esemeid loodusest. Julgemad võtsid sammulugemise platvormil mõõtu karu, kitse või jänese, et välja selgitada, kas ikka jagub jaksu ja kiirust näiteks karu eest jooksu pan-na. Vähesed avastasid sauna-

Loodusgiid Tiina Reintal aitamas õpilastel loomanahku identifitseerida ja 8. klassi õpilased uudistamas erinevaid puude osasid läbi mikroskoobi.

FOTOD: ANNELI MEIBAUM

majakese, kus sai kauni video ja rahustava hääle saatel käia meelterännakul ehk nautida metsameditatsiooni.

Sagadi mõisapargis mängiti maastikumängu, kus tuli lisaks teadmiste kontrollimisele proovile panna kaardilugemis- ja orienteerumisoskus.

Kui õpilaste pead oli rohkelt uusi teadmisi täis ja keha kogenud kõditavat põnevust,

suunduti Oandu lõkkeplatsile, et pisut keha kinnitada. Seejärel võeti ette lühike matk mereäärsele Altljale, et vaadelda binokliga mereline. Lisaks kaunistele luiketele, rohketele kajakatele ja partidele, leiti ka üks paat, millega nii mõnigi soovis merele pörutada, kuid õnnetuseks - mida polnud, olid aerud! Ja nii ei jäänudki muud üle, kui võtta jalad selga

ja suund bussi poole, et sõita tagasi koolimajja.

Suur tänukummardus teile, kallid loodusgiidid Tiina Jamsja ja Tiina Reintal, et olite Näpi koolipere vastu nii lahked ja pakkusite meile parimaid õppimise viise! Paljude õpilaste sõnul olid need põnevaimad õppimise päevad sellel õppeaastal.

Kohtumiseni looduses!

Südamenädal Sõmeru koolis: tervise ja liikumise tähistamine

KADI MURAKAS
Sõmeru kooli huvijuht

15.–19. aprillil toimunud südamenädal pakkus Sõmeru kooli õpilastele põnevaid tegevusi, tõstes teadlikkust südame tervisest ning toitumisharjumustest.

Sõmeru põhikool, mis on tuntud oma pühendumuse poolest tervisliku eluviisi ja aktiivsuse edendamisel, tähistas aprillikuus südamenädalat, mis oli täis energiat ja õpetlikke hetki. Nädala jooksul korraldati mitmeid tegevusi, mis kõik olid suunatud tervise teadlikkuse tõstmisele ja aktiivse eluviisi propageerimisele.

Õpilasesinduse eestvedamisel toimusid iga päev vahetundides erinevad spordimängud. Esmaspäeval pakkus pallikull lõbusat ja liikuvat tegevust, teisipäeval keskenduti täpsusele pallide ämbri viskamisel. Kolmapäev tõi kotijooksu, mis pani proovile nii kiiruse kui ka osavuse, ning neljapäeval oli kavas populaarne mäng „Haned, luiged, tulge koju“, mis tõi naeratused kõikide mängijate näole. Need mängud, mida juhtisid õpilasesinduse liikmed, mitte ainult ei pakkunud füüsilist aktiivsust, vaid ka edendasid meeskonnatööd ja klasside vahelist suhtlust.

Lisaks füüsilisele aktiivsusele pöörati nädala jooksul tähelepanu ka tervislikule toitumisele. II korrusel

oli avatud suhkrusisalduse näitus, mille olid ette valmistanud inimeseõpetuse õpetaja Katrin ning viienda ja kuuenda klassi õpilased. Projektis osalenud õpilased kogusid ja uurisid erinevaid toidupakendeid, grupeerisid need kategooriate kaupa ning arvutasid välja nende suhkrusisalduse. Näitusel demonstreeriti visuaalselt, kui palju suhkrut erinevates toiduainetes tegelikult sisaldub, kõrvutades toidupakendeid vastavate suhkrukogustega läbipaistvates kottides. See õpetlik väljapanek aitas õpilastel mõista suhkru osakaalu igapäevastes toitudes ning selle mõju tervisele.

Lisaks nendele põhitegevustele toimusid nädala jooksul ka mitmed õuesõppe tunnid, mida korraldasid kooli õpetajad. Need tunnid pakkusid õpilastele võimalust õppida looduslikus keskkonnas, mis mitte ainult ei rikastanud õpikogemust, vaid andsid neile ka värsket õhku ja liikumist.

Südamenädal Sõmeru koolis oli suurepärase näide sellest, kuidas kool saab integreerida terviseedendust ja haridust. Üritused ja tegevused, mis olid korraldatud nädala jooksul, näitasid, kuidas tervislikud harjumused ja füüsiline aktiivsus võivad olla lõbusad ja kaasahaaravad. See oli kahtlemata põnev ja tegurohke kogemus kõigile osalejatele, edendades nii tervist kui ka kooli kogukonna vaimu.

Loovuse tuules: Sõmeru noored tõestavad andekust

KADI MURAKAS
Sõmeru kooli huvijuht

Aprillikuus toimunud loovtööde kaitsmine Sõmeru koolis pakkus silmailu ja inspiratsiooni, tuues kokku õpilaste mitmekülgsed projektid alates käsitööst kuni spordiüritusteni.

16. aprillil oli Sõmeru koolis eriline päev, kus kaheksanda klassi õpilased esitlesid oma loovtöid, mida nad olid mitme kuu vältel ette valmistanud. Loovtöö on Eesti põhikoolis oluline osa õppekavast, mis võimaldab õpilastel rakendada oma teoreetilisi teadmisi praktilistes projektides. Need tööd annavad noortele võimaluse süveneda huvipakkuvatesse teemadesse, arendades samal ajal nii uurimis- kui ka projektijuhtimisoskusi.

Sõmeru kooli õpilased demonstreerisid meile laia valikut projektidest, mis hõlmasid nii käsitööd, kunsti kui ka teadust. Kooli aula oli mitme tunni jooksul täidetud loominguliste projektidega, mis pärast esitlust leidsid tee tagasi kodudesse.

Puutööprojektidest sai näha nii funktsionaalset euroalustest õuemööblit, sauna istumisalust kui ka dekoratiivset puudust lampi. Iga töö oli õpilase enda kujundatud ja valmistatud ning näitas tööriistade käsitlemise oskusi. Käsitöö valdkonnas olid õpilased loonud muuhulgas oma-

Loovtööd.

FOTO: KADI MURAKAS

disainitud dressipluusi, Ukraina rahvusliku pärja ja tikandiga teksatagi. Need tööd mitte ainult ei näidanud tehnilist vilumust, vaid ka kultuuride vahelist mõistmist.

Isetehtud nuga ja kalastuslandid näitasid praktilisi oskusi, samas kui omaloominguline kokaraamat ja juturaamat andsid ülevaate õpilaste kirjutamisoskusest ja loovusest. Käsitööküünlad, maal kaunistest päevalilledest ja ronimisseina seinamaaling

lisasid üritusele isiklikku ja kunstilist puudutust.

Ürituste korraldamine näitas noorte korraldusvõimet ja initsiatiivi. Spordipäev õpetajatele ja vallatöötajatele, halloweeni teemaline õhtu esimese klassi õpilastele ning jalgpalliturniir, pakkusid suurepäraseid näiteid noorte suutlikkusest meelelahutuslikke ja kaasahaaravaid sündmusi luua.

Üheks märkimisväärseks projektiks oli vene keele

õppematerjali koostamine, mis mitte ainult ei toetanud keeleõpet, vaid ka edendas kultuurilist teadlikkust ja sallivust.

Sõmeru kooli loovtööde kaitsmine oli suurepärase võimalus näha noorte pühendumust ja kirge oma projektide vastu. See päev kinnitas, et loovtöö ei ole lihtsalt kooliülesanne, vaid oluline samm õpilaste isiklikus ja akadeemilises arengus.

FOTOD: KADI MURAKAS

Keskkond + teadlikkus = keskkonnateadlikkus

„Täna oli mind kutsutud Rakvere valda Uhtnasse, kus üliäge kogukond võttis plaani laste ja nende vanematega meisterdada lindudele pesakaste. Sain ka natuke nõu anda ja aidata, kuigi kõik oli juba super hästi tehtud. Peale pesakastide valmistamist tegin pargis väikese loengu - mis linnud nendesse pesakastidesse lähevad, kuhu ja kui kõrgele paigaldada jne. Aitäh teile! Olete andnud suure panuse lindude heaolusse ja keskkonda tervikuna. Just selliste ürituste ja koostegemistega saame ka meie noori varakult kasvatada keskkonnateadlikuks.“

Just sellist postitust saab lugeda facebookilehel „Sven Hõbemägi looduses“, kus avaldatakse tunnustust Uhtna kooli 3. klassile, kes valis oma

FOTOD: SVEN HÕBEMÄGI ERAKOGUST

loovtöö teemaks „Pesakastid lindudele“.

Eeltöö au kuulus muidugi 3. klassile ja klassijuhataja Kairi Uuenile, kes kommenteeris toimunut nii: „Inimestele kerkib Uhtnas uusi maju – terve Linnukaare tänav. Aga lindudele? Seega tekkis mõte, et meie teeme selle võimalikuks. Meisterda-

miseks vajaliku materjali aitasid hankida Säsili ja Emma vanemad. Pesakastide valikute tegemisel konsulteerisin Sveniga, kellelt sain soovitusi teha pesakastid väiksematele ja suurematele lindudele. 11. aprillil saime Uhtna kooli puutööklassis kokku ja õpilased meisterdasid koos lapsevanematega

pesakastid valmis. Iga pesakast sai ka numbri. Õpilased valmistasid ka linde tutvustavad plakadid, mis prinditakse ja lamineeritakse ning paigaldatakse puude külge. Ootame Uhtnasse röömuga uute elanike sissekolimist!

Ülevaate toiminust tegi
SIRJE REBANE

Uhtna kodutütarde esimene matkamäng

Algusrivistus.

FOTOD: KATRE HAASMA

HEILY ANDLA

Uhtna kodutütarde rühma
Tüdrukute võim liige

6. aprillil osales Uhtna kodutütarde Tüdrukute võim võistkond, koosseisus Kertu Lusti, Kaisa Liisa Pähkel, Anni Tamm ja allakirjutanu, kevadisel matkamängul Vösul. Matkamäng on võistlus, kus meeskonnad liiguvad kaarti kasutades punktist punkti ning täidavad väga erinevad ülesandeid. Kõige toredam oli ratta vedamine nõõridega. Pidime meeskonnatöona ratta läbi koonuste vedama. Kõige raskem oli ametinimetuse ja isikute ära tundmine. Kõik sujus hästi vaatamata lumisele ilmale. Läbitav distants oli päris pikk ja kahjuks ei jõudnud me kõikidesse punktidesse.

Rajalt saabudes oli tüdrukutel veel energiat lumememme ehitada.

Lõpparvestuses oli see määrava tähtsusega ja saavutasime kaheksanda koha, osales 9 võistkonda. Matkamäng oli üsna väsitav, päeva lõpuks oli minul 24 000 sammu tehtud. Kindlasti osaleme võistkonnaga ka järgmisel matkamängul.

Rõõm, kurbus, viha, üllatus, vastikus, hirm?

Kui tihti oled sina neid emotsioone tundnud? Kuidas oma tundeid väljendad? Mis sind viimase kahe nädala jooksul rõõmustas, kurvastas, vihastas, üllatas, hirmutas või tekitas vastikust?

Just nendele ja veel mõnede teistele küsimustele otsis oma loovtöös, mis keskendus põhiemotsioonidele, vastust Uhtna kooli 8. klassi õpilane Barbara Petra Lokman. Ülevaate saamiseks viis ta grupi eri vanuses õpilaste ja õpetajate seas läbi küsitluse, mis hõlmas muuhulgas näiteks seda, et missuguseid tundeid valdavad nii õpilast kui ka õpetajat koolipäeva alguses, koolipäeva lõpus, enne kontrolltööd, oodatust parema või halvema tulemuse puhul ja enne esinemist ning kuidas

erinevate emotsioonide puhul reageeritakse.

Positiivse tulemusena selgus, et valdavalt on esikohal rõõm ja selle erinevad väljendused, mida antakse edasi naeratuste ja hõisetega ning jagatakse ka sõpradega ning, et neid tundeid kogetakse mitu korda päevas. Rõõmustav oli seegi, et õpilased märkavad kaasõpilaste erinevaid tundeid ning on tunnetega toimetulekuks saanud tuge sõprade, emade – isade, õpetajate ja oma ala spetsialistide kõrval ka vanavanematelt, sugulastelt ja lemmikloomadelt.

Kuigi tänaseks on loovtöö kaitsmine veel tegemata, on mul õpetajana ja loovtöö juhendajana hea meel, et Barbara just selle teema valis, sest vaimse tervise temaatika ja sellele tähelepanu pööramine on ülioluline. Rahulolu peegeldub ka Barbara kokkuvõttest:

Barbara tutvustab põhiemotsioone.

FOTO: SIRJE REBANE

„Loovtöö avardas mu silmaringi ning andis mulle tulevikuplaanide jaoks enesekindlust. Olen valmis tutvustama uuringu tulemusi klassidele, kus küsitlus korraldati, sest

minu arvates tuli nendest küsitlustest välja palju positiivset, aga samas ka asju, millele oleks vaja tähelepanu pöörata.“

SIRJE REBANE

Vaimne tervis on kõige alus

Hea vaimne tervis aitab meil olla aktiivne, tulla toime kriisi, stressi ja raskustega, mis võivad igal inimesel elus ette tulla.

Vaimse tervise probleeme ei ole lihtne väliselt hinnata. Siiski on võimalik vaimset tervist ja heaolu hoida ning tugevdada vaimse tervise kaitsetegureid.

Väga oluline on suurendada positiivset mõju, mis aitaks vähendada haavatavust.

Vaimne tervis on ressurss, mida me peame hoidma ja millele on vaja tähelepanu pöörata. Peamine roll on antud juhul igal inimesel endal.

Piisav uni, puhkus ning füüsiline aktiivsus on kaitsetegurid, millele tuleb tähelepanu pöörata ka tervel ning hea tujuga inimesel.

Kui sa tunned, et sa vajad kedagi, kellega koos lahti mõtestada enda emotsioone või on ees ootamas raske otsus, siis Rakvere valla kodanikel on võimalus pöörduda psühhosotsiaalse abi saamiseks nõustamisse.

Ka sellel aastal pakume vaimse tervise toetusmeetme abil psühhosotsiaalset tuge kõigile valla kodanikele. Täiskasvanud saavad nõustamisel käia kuni 3 korda valla poolse tasumisega ning alaealised vastavalt vajadusele. Lisaks on võimalus minna suhtenõustamisse kuni 3 korda.

Samuti on võimalus pöörduda mänguteraapiasse, mis on mõeldud pere pisematele lastele. Mänguteraapias kasutatakse erinevaid mängulisi ja loovust soodustavaid vahendeid, jutustatakse, mängitakse rollimänge ja visualiseeritakse. Nende kaudu saab laps väljendada enda soove, vajadusi, tundeid ning mõtteid.

Kui soovid antud teemadel arutleda või aega broneerida, siis kirjuta julgelt ennetustööspsialistile eneli.baumann@rakverevald.ee

Liiga paljud tulekahjud saavad alguse elektrisüsteemist

26. detsembril kell 6.54 teatati elektrikilbi põlengust kahekorruselise kortermaja trepikojas Vinni vallas Viru-Jaagupi alevikus. Põlengu tõttu tõid päästjad koheselt trepikoja korteritest välja 5 inimest, kellest ühe viis kiirabi haiglasse ja ühe inimese tervist kontrollisid kiirabi töötajad kohapeal. Majast evakueeriti ka kõik teised inimesed, kokku kolmest trepikojast 14 inimest. Põleng kustutati ja ruumid tuulutati. Kohale kutsuti elektrikud, kes kiiresti kahe trepikoja elektritaastasid. Ühe trepikoja elanikud leidsid endale ajutiselt teise elukoha.

Möödunud aastal toimus eluhoonete elektrisüsteemi ehk elektripaigaldise rikke tõttu Eestis eramajades ja korterites 65 tulekahju, neist kaheksa Ida-Virumaal ning neli Lääne-Virumaal.

Kahjuks hukkus eelmisel aastal elektrisüsteemi rikkest alguse saanud tulekahjudes ka kolm inimest, neist kaks Ida-Virumaal ja üks Lõuna-Eestis. Lisaks oli üle Eesti eluhoonetes 44 elektripaigaldise rikkest alguse saanud tulekahjuohusündmust, mis õnneks jäid tänu kiirele reageerimisele ohustadiumisse.

Tulekahju põhjustab peamiselt kahe elektriju-

hi vaheline halb ühendus. See omakorda tekib kas elektripaigaldise paigaldamisel või ümberehitamisel valede materjalide või töövõtete kasutamisest, aga ka üldisest amortisatsioonist. Kokkuvõttes viib elektritööde tegemine ebapädevate isikute poolt ja elektripaigaldise regulaarselt kontrollimata jätmise elektripaigaldise rikkest alguse saanud tulekahju puhkemiseni.

Varjatud oht

Tuleoht ilmneb peamiselt nendes kohtades, kus on erinevad elektrijuhtide ühendused: juhtmete omavahelised jätkud harukarpides ning klemmühendused elektrikilpides, pistikupesades, lülitites ja erinevate seadmete (nt elektriliitide) klemmidel.

Sageli ei teki tuleohtlik rike ootamatult, vaid sellele eelnevad mingid märgid. Näiteks valgustite vilkumine, särisevad helid, nähtavad sädelused pistikutest, logisevad pistikupesad, juhtmete isolatsiooni sulamisel tekkiv iseloomulik lõhn, kaitselülite näiva põhjusest väljalülitumised vms. Need on selged märgid, et elektripaigaldisega on midagi korrast ära ning selle kasutamine ei ole ohutu. Teisest küljest, kuna elektripaigaldise

erinevad osad asuvad tihti peidetult näiteks seintes või ka ruumides, kus sageli ei käida, siis tekib elektrilisel põhjusel tulekahjusid sageli ka ootamatult.

Tuleoht ka kodunt ära olles

Rikkega elektripaigaldise kasutamine on nagu vene ruleti mängimine – küsimus ei ole, kas tuleoht tekib, vaid küsimus on, millal ja kus tuleoht tekib. Tuleoht võib tekkida ka siis, kui inimesed ise vaheleht elektriseadmeid ei kasutagi. Hoonetes töötavad ööpäevaringselt alaliselt elektrivõrku ühendatuna ja automaatsetel töörežiimidel seadmed nagu õhksoojuspumpad, elektriboilerid, põrandaküttes jms. Pole välistatud, et süttimine toimub ajal, mil inimesed magavad või on hoopis kodunt ära.

Tulekahjude menetlejad kuulevad tulekahjusündmust kohtadel sageli, et elektripaigaldist ei ole üldse kontrollitud, selle paigaldas kohalik elektrisüsteemi tunde tuttav mees, hoone omanik tegi elektritööd internetist saadud teadmiste tuginedes ise vms. Sageli tuuakse teistmoodi asjaajamise põhjuseks liigne bürokraatia ja kogu ettevõtmise

kallidus. Sellistes olukordades ei ole garantiid, et pädevate spetsialistide kaasamata jätmisel kokku hoitud raha võimaliku hiljem tekkida võiva tulekahju tõttu lõpuks ikkagi kokku hoitud saab. Elektripaigaldise ohutusse tehtud investeering on kindlasti väiksem kui tulekahju tekitatud, mõnikord lausa korvamatule kahju. Seejuures tuleb meelde, et põlenguohust annab õigeaegselt märku töökorras ja õigesti paigaldatud suitsuandur.

Elektripaigaldise audit kortermajas kord viie aasta tagant

Kuidas siis toimida nii, et elektripaigaldise kasutamine oleks ohutu? Õigusaktides on eramajades ja korterelamukorterites kasutuses olevate elektripaigaldiste ohutuse tagamine reguleeritud kaudselt – peamiselt seeläbi, et ohtlikku elektripaigaldist ei tohi kasutada. Küll aga on reguleeritud enama kui kahe korteriga hoone ühiskasutuses oleva elektripaigaldise kontrollimine. Nimelt tuleb sellise elektripaigaldise kontrollimiseks tellida pädevalt isikult elektripaigaldise audit, mis sisaldab elektripaigaldise visuaalkontrolli, elektri-

FOTO: ILLUSTRATIIVNE

paigaldise dokumentide kontrolli, kontrollarvutusi, eelnevalt tellitud mõõtmis- ja katsetulemuste ning asjakohasel juhul ka käidukorralduse hindamist. Regulaarne korraline audit on kohustuslik kord kümne aasta jooksul, kuid enne 2000. aastat ehitatud paigaldise puhul kord viie aasta jooksul.

Kuigi kirjeldatud audit ei ole eramajas, selle kõr-

valhoones ja korterelamueluruumides kohustuslik, on äärmiselt soovitatav tellida regulaarselt auditeid ka nendes hoonetes. See on vähim, mis on võimalik teha elektripaigaldises tekkida võivate rikete ja seeläbi ka tuleohu ennetamiseks.

PÄÄSTEAMETI
IDA PÄÄSTEKESKUS

Sotsiaalkindlustusameti lasteabisse pöördujate arv kasvab iga aastaga

FOTO: ILLUSTRATIIVNE

Sotsiaalkindlustusameti lasteabiga võetakse igal aastal üha rohkem ühendust, mullu pea 17 000 korda. 42,6% pöördumistest olid seotud abivajava ning 5,7% hädaohus oleva lapsega.

„Lasteabi tähistab tänavu 15. tegutsemisaastat ning sellest on saanud üks olulisemaid tugisambaid laste heaolu tagami-

sel Eestis. Üle-eestiline lasteabitelefoni 116 111 käivitus 1. jaanuaril 2009 ning on sellest alates olnud abiks nii lastele endile kui täiskasvanuile, kes abi vajavat last märkavad,” ütles sotsiaalkindlustusameti peadirektor Maret Maripuu. „Meie kõigi kohus on anda teada hädasolevast lapsest. Mitte ükski laps ei peaks kannatama alan-

duse, hooletusse jätmise, vägivalda või kuritarvitamise tõttu.”

Lasteabi sai võimalikuks tänu Euroopa Liidu riikide ühistele jõupingutustele, kui 2006. aastal kiideti heaks otsus reserveerida kombinatsiooniga 116 algavad telefoninumbriid sotsiaalse sisuga teenuste jaoks. Numbrist 116 111

sai üle-euroopaline lasteabitelefoni.

Aastatel 2009–2017 korraldas teenust Arstlik Perenõuandla OÜ, 2018. aastal võttis lasteabi liini üle sotsiaalkindlustusameti laste heaolu osakond. Toona tegutses meeskonnas viis nõustajat ja teenusejuht. Täna on lasteabis kaheksa nõustajat, kellest üks on viipekeelse oskusega ning neli teraapia väljaõppega e-nõustajat, kes pakuvad tuge, kui mure vajab pisut pikaajalisemat sekkumist.

Aastate jooksul on lasteabi arendanud ja laiendanud oma teenuseid vastavalt ühiskonna vajadustele ja tehnoloogia arengule. Kui 2009. aastal sai nõu küsida telefoni ja e-kirja teel, siis:

- 2011. aastal lisandus suhtluskanalina veebivestlus;
- 2014. aastal loodi lasteabi mobiilirakendus ning veebileht lasteabi.ee;

• 2016. aastal võeti vastu lastekaitseadus, mis kohustas kõiki inimesi viivitamata abivajavast lapsest teavitada kohaliku omavalitsust või lasteabitelefoni 116 111;

• 2019. aastal hakkasid nõustajad täitma lastekaitsetöötaja rolli väljaspool viimaste tööaega;

• 2021. aastal lisandus e-nõustamise võimalus;

• 2023. aastal lisandus pakutavate teenuste nimistusse viipekeelse nõustamine, samuti lisandus võimalus broneerida SKA iseteeninduses aega nii viipekeelsele kui e-nõustamisele, värskema ilme sai veebileht lasteabi.ee.

Teenuse vajalikkust, usaldusvärsust ja omaksvõttu kinnitab see, et sotsiaalkindlustusameti lasteabiga võetakse üha sagedamini ühendust. Kui 2009. aastal pöördus lasteabisse ligi 5000 inimest, siis 15 aastat hiljem on see

number enam kui kolmekordistunud. Aasta-aastalt on suurenenud abivajava või hädaohus oleva lapsega seotud pöördumiste osakaal. Lapsed teavad hästi lasteabist, sest koguni 18,5% korral võtavad ühendust just lapsed.

Sotsiaalkindlustusameti lasteabi meeskond jätkab aktiivset tööd nii nõustamiste kui teavitustega. Eelmisel aastal külastasime mitmeid koole ja laagreid ning jagasime teadmisi abivajavast ning hädaohus olevast lapsest. Olulisi teemasid kajastame ka lasteabi taskuhäälingus ning meedias laiemalt.

Lasteabi on olemas igal ajal ja iga murega! Ükski mure pole meie jaoks liiga väike või liiga suur!

116 111

info@lasteabi.ee

XI Maaelufestival
01. juuni kell 10.00
Sõmerul

KULTUURIPROGRAMM KAHEL LAVAL
9.45 alustab Kunda Linnaorkester, Rakvere valla kultuurikollektiivid ja lastekollektiivid, Segarahvatantsurühm Lausa Lust, kell 12.00 - Kandlemees SANDER

PAITADA SAAB KODULOOMI
Ranna Rantso farmloomad
Mehhansu talu kitsed
Alpakad

MTÜ VIRUMAA PÕLLUMEESTE LIIDU TEHNIKA NÄITUS
KELL 13.45
OÜ KAH SÕELUTUD MULLAKOORMA HETEGEVUSOKSJON

SUUR KÄSITÖÖ-, TALUTOIDU JA TAIMELAAT
PALJU TEGEVUSI LASTELE
Minifarm
Batuudid
Airjump
kell 14.00 TSIRKUS KOHVRIS
Päästeamet
Noortekeskuste ala, kus põnevad tegevused
Ponid

REBASEMÄNNIKU CATERINGI LAMBALIHA GRILLIMISE TÖÖTUBA

coop | Pank

KULTUURIPROGRAMM PEALAVAL

10.30 Avamine
10.45 Veltsi lasteade-alkkool
11.00 Naisrahvatantsurühm Tantsumaia
11.15 Uhtna põhikooli 1.-4. klassi ja 5.-9. klassi tantsulapsed
11.30 Sõmeru lasteade Pääsusilm
11.45 Segarahvatantsurühm Lausa Lust Ida-Virumaalt
12.00-13.00 Kandlemees Sander
13.15 Tantsurühm Flamante
13.30 Naisrahvatantsurühm Sõmeru Sõsarad
14.00-15.00 Tsirkus kohvr

KULTUURIPROGRAMM KULTUURIHOOVIS

09.45-10.30 Kunda Linnaorkester
11.00 eakate lauluansambel Elurõõm
11.15 MTÜ Ukraina kaasmaalaskond Barvinok
12.00 seeniortantsurühm Kanarbiku Õied
12.30 Sõmeru näiteringi etendus Tüli
13.00 Lasila ja Uhtna mudilaskoorid, Lasila ja Uhtna lastekoorid, Lasila poistekoor, Uhtna naiskoor, Rakvere segakoor Viroonia

FESTIVALIALAL SAAB NÄHA:

- MTÜ Rallirada võistlusautosid
- OÜ Kah tutvustab mulla söelumiseks mõeldud tehnikat. Kell 13.45 läheb sõelutud mullakoorem HEATEGEVUSOKSJONILE, mille tulu eest soetatakse Sõmeru lasteade Pääsusilma lastele mänguasju / õppevahendeid.
- Päästeamet näitab päästetehnikat
- Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool tuleb kaupleva kooli õpilaste toodanguga
- Kohalik ettevõtja Rebasemänniku Cateringi töötoas saab õppida lambaliha marineerimist ja grillimist. Kaasa saab osta Rebasemänniku tooteid.
- Maarahva pank COOP tutvustab oma panga võimalusi

RAAMATU-UUDISED

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm soovitab

Kuna Sõmeru raamatukogu lugejad on aktiivsed kriminaalromaanide austajad, siis tutvustan teile **Sofie Sarenbranti** eesti keeles ilmunud raamatuid. Sarenbrant on Rootsi armastatuid ja edukamaid autoreid, kelle raamatuid on tõlgitud 17 keelde. Ta pälvis Rootsi aasta krimikirjaniku auhinna 2019., 2020. ja 2022. aastal.

Tuntud on kirjanik kriminaalinspektor Emma Sköldi põnevussarja poolest. Raamatutes on peasos Emma Sköld, noor ja ambitsioonikas naine. Lugude jutustamise osas oskab autor hästi tekitada pingeid ja luua keerdkäike, mis raskendavad raamatu käest panemist. Raamatuid on lihtne lugeda, need hoiavad kiiret tempot. Raamatud sobivad ka neile, kelle lemmikžanriks pole muidu detektiivilood.

Jääme ootama uusi tõlkeid Sarenbranti rikkalikust loomingust.

Head lugemist!

Kas sa tead, et sinu koduraamatukogus:

- on võimalik tagastada raamatuid 24/7 raamatukasti
 - Sõmerul on võimalik laenutada raamatuid raamatukappi, mis avaneb koodiga. Uhtnas saad raamatu kapist kätte ilma koodita.
 - on võimalik skaneerida fotosid ja dokumente.
 - Uhtnas on lisaks olemas filmiskanner
 - aidatakse ja nõustatakse sind riigi e-teenuste kasutamisel
 - aidatakse ja nõustatakse sind internetipanga toimingutes
 - aidatakse ja nõustatakse sind e-poes ostlemisel
 - on võimalik koju laenutada lisaks raamatutele ajalehti ja ajakirju
 - on võimalik koju laenutada laua- ja õuemänge
 - on võimalik tellida RVL-teenuse abil raamatuid teistest raamatukogudest
 - aidatakse sind digivahendite kasutamisel
 - on võimalik kasutada ruume koosolekute või õpitubade korraldamiseks
 - on võimalik teha kaugtööd
 - on võimalik printida ja paljundada (tegemist on tasuta teenusega, tutvu hinnakirjaga kohapeal)
- Sõmerul must-valge A4
Lepnal must-valge ja värviline A4
Uhtnas must-valge ja värviline A4 ning A3

15. UBJA KÜLASELTS LINDA

UBJA KÜLASELTS LINDAL OLID RÕHM TÄHISTADA 15. SÜNNIPÄEVA. AASTATE JOOKSUL OLEME LÄBINUD HUVITAVA TEE TÄIS VÄLJAKUTSEID, SAAVUTUSI JA ÕPPETUNDE. MEIL ON OLNUD HEA MEEL JAGADA SEDA KÕIKE SUUREPÄRASTE SÕPRADE, PEREDE, KÜLALISTE, KOOSTÖÖPARTNERITE JA KOGUKONNA LIIKMETEGA. TÄNAME SÜDAMEST KÕIKI, KES ON OLNUD OSA MEIE TEEKONNAST NING KES ON MEID TOETANUD. SIIRAD TÄNU RAKVERE VALLALE, KOGUKONNAMAJA USALDUSE EEST. LOODAME, ET JÄRGMISED AASTAD TOOVAD VEELGI ROHKEM PÕNEVAID VÄLJAKUTSEID, HUVITAVAD PROJEKTE, VÕIMALUSI JA EDU.

MEIE VAATAME PÕNEVUSEGA TULEVIKKU! HOIAME IKKA OMA KÜLA, MIDA SAAME OMA LASTELE PÄRANDADA. ÕNNE JA RÕÕMU IKKA MEILE EDASPIDISEKS!

TSIRKUS KOHVRIS

HEA TUJU MEISTER ALEX, SEEBIMULLIPRINCESS KATARINA JA NUTIKAS KOER JUSTAS KUTSUVAID KÕIKI ENDAGA KOOS PARIMAT TSIRKUSESHOWD TEGEMA!

KAVAS ON:
SEEBIMULLITRIKID
ŽONGLEERIMINE
MUSTKUNSTIMAAGIA
KOERTE VABASTIL

CLOWN ALEXMIRONOV
PARTY.FUN.ORG

1. JUUNIL KELL 14.00
SÕMERU KESKUSEHOONE JUURES

Üks tore meenutus ...

MILVI HALLIK
Näpi Lustiliste nimel

6. aprillil toimus Rakke kultuurikeskuses meelde jääv sündmus. Seal esinesid Lääne-Viru maakonna rahvamuusikute ansamblid ja üksikesinejad. Meil, Näpi Lustilistel, oli ka kutse seal osaleda ning võimalus esineda kahe laulu ja ühe pillilooga. Publik oli väga sõbralik ja meie esinemisele elati rõõmsalt kaasa. Peol sai kõikide osavõtjatega koos laulda ühislauale, kuulata teste gruppide esinemisi ja pörandalt ei puudunud ka tantsupaarid.

Lahemaa Rahvamuusikutelt saime huvitavaid teadmisi vanade rahvapillide kohta ning kuulata nende helisid.

Näpi Lustilised.

Olime sellisel üritusel esimest korda. Saime mitmekesised kogemusi, esinemisjulgust ja sõpru. Pidul oli nii tore, et isegi päike lõi lõpuks sombuses ilmas taevavõlvil särada. See oli igati korda-

läinud kevadpäev! Kuna olimesime üllatunud, et meid sellele peole osavõtjateks kutsuti, sai see tõukejõuks, et oma laulugruppile lõpuks nimi panna – Näpi Lustilised! Laulame koos juba aastaid

FOTO: KAJA ALTERMANN

ja esinemised erinevatel üritustel pole samuti meile võõrad. See pidul oli siiski teistmoodi ja pani meie silmad eriliselt särada ja südamed helisema. Elagu rahvamuusika!

Rakvere Vallavalitsus kutsub üles pildistama koledaid prügistatud kohti vallas

Hea Rakvere valla elanik!

- ✓ Alga ka sel aastal völd prügist puhtaks pühikidal!
- ✓ Enne koristamist tee koledast alukorrast pilti.
- ✓ Juurde lisa asukoht ning soovikaral lühike jutuke.
- ✓ Soadetud piltidest teeme näitus Sõmeru Keskusehoones Maaelufestivaliks.

Pilte ootame kuni 20.mai

PILDID JA JUTUKE SAADA E-POSTILE:
SANDRA.SCHMIDT@RAKVEREVALD.EE

Vallavalitsuses otsustati

27. märtsil

- Anda ehitusload: tootmishoone ümberehitamiseks hoone katusele päikeseelektrijaama rajamise eesmärgil Hendriku, Papli ja Paplinurga kinnistutel Arknal; abihoone püstitamiseks Rahunurme tee 18 Kloodil; üksikelamu püstitamiseks Laanemäe kinnistule Levalas.
- Anda kasutusluba laiendatud vabapidamisega robotlõpsilaudale Farmi kinnistul Vaekülas.
- Nõustuda Jäätma külas Otsa katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile ning määrata moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed: Otsa ja Otsapõllu katastriüksused sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Määrata Näpi alevikus ja Aluveres külas uuele liikluspinnale kohanimi Veski tänav.
- Seada tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Sõmeru alevikus asuvate Rakvere valla omandis olevate: Kooli tn 4 kinnisasja koormamiseks sundvaldusega; Kooliotsa kinnisasja koormamiseks sundvaldusega, kuhu soovitakse paigaldada maakaabelliin ja liitumiskilp, sundvaldus seatakse tehnoarajatiste ehitamiseks, kasutamiseks, korrashoiuks, ümberehitamiseks ja lammutamiseks.
- Korraldada avatud hankemenetlusega riigihange „Rakvere valla teede pindamistööd 2024“. Pakkumused peavad olema jõus 90 päeva pakkumuste esitamise tähtpäevast arvates. Hankemenetluse eest vastutavaks isikuks määrata teedespetsialist Mati Siim.
- Anda kasutusluba üksikelamule Linnukaare tn 9 Uhtnas.
- Eraldada toetust Rakvere valla esinduskollektiivile naisrahvantsurühm Sõmeru Sõsarad projekti „Tantsijate ja juhendaja esinemiskingad“ elluviimiseks summas 934 eurot.
- Nõustuda Päide külas Gerdo ja Liivia katastriüksuste piiride muutmise ja määrata moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed: Gerdo ja Liivia katastriüksused sihtotstarbega maatulundusmaad; Metsa tee katastriüksus Päides sihtotstarbega transpordimaa.
- Kehtestada Taaravainul Künka tee 9, 11, 13 ja T3 kinnistute detailplaneering, mille osaks on OÜ Land Composition töö nr DP-21-09.

4. aprillil

- Nõustuda Aluveres Veskinurga katastriüksuse jagamisega vastavalt Rakvere vallavolikogu 24.01.2024 otsusega nr 124 kehtestatud Aluveres küla, Veskinurga kinnistu detailplaneeringule ning määrata moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed: Veski tn 1 katastriüksus sihtotstarbega maatulundusmaa; Veski tn 3 tootmismaa; Veski tn 5 ja 7 ärimaad; Veski tn 7a maatulundusmaa; Veski tn 9 ja L1 transpordimaa.
- Anda kasutusload: päikeseelektrijaamale Kerti kinnistul Järnis; elektri- ja sidetrassile Ojakalda tee, Ojakalda tee 1, 2, 3, 4, 5 ja 6 Paatnal.
- Anda ehitusluba üksikelamu püstitamiseks Ristiku kinnistule Järnis.
- Moodustada Rakvere valla 2024. aasta kaasava eelarve kaudu rahastamiseks esitatud ideede hindamiseks ajutine hindamiskomisjon koosseisus: komisjoni esimees Maido Nõlvak, liikmed: Siiri Kohver, Ahti Randmere, Annely Elhi-Toming, Madis Akel, kelle ülesandeks on selgitada esitatud ideede hulgast välja nõuetele vastavad ideed, esitada hindamistulemused vallavalitsusele kinnitamiseks, avalikustada esitatud ettepanekud koos komisjoni seisukohaga valla veebilehel, teavitada edasisest menetlusest kõrvaldatud ideede esitajaid idee menetlusest kõrvaldamisest.
- Korraldada hange vallale kuuluvate hoonete kindlustamiseks ja küsida vähemalt kolm pakumust või viia läbi hange riigihangete registris. Pakkumus peab olema jõus 60 päeva pakkumuse esitamise tähtpäevast arvates. Määrata hankemenetluse eest

vastutavaks isikuks Janek Seidelberg ja kinnitada hankedokumendid.

17. aprillil

- Algatada Sõmerul Kaare tn 9a kinnistu detailplaneeringu koostamine, mille eesmärk on Kaare tn 9a maaüksuse jagamine elamukruntideks ning planeeritud kruntidele ehitusõiguse ja hoonestusala määramine, tehnovõrkude ja -rajatiste ning juurdepääsutee võimaliku asukoha määramine, ehitiste ehituslike ja kujunduslike tingimuste määramine, liikluskorralduse, haljastuse ja heakorrastuse põhimõtete määramine. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 0,7 ha.
- Määrata Tõrmas asuv Kivi katastriüksuse sihtotstarbeks 100% tootmismaa.
- Seada tähtajatu ja tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks järgmistele kinnistute koormamiseks sundvaldusega: Sämis Kiigeplatsi; Säminõmme tee; Uhtnas Veski tänav; Uhtnas Liini.
- Anda luba eksponeerida välireklaami maapinnale toetaval puitraamil vastavalt asendiplaanile ja kavandile Võhma külas 1 Tallinn-Narva tee kinnistul kilomeetril 107,9. Teabevahendi lubatud eksponeerimise aeg on 17.04.-30.11.2024.
- Anda kasutusluba üksikelamule Roo tn 14 Roodeväljal.
- Anda ehitusload: territooriumi asfalteerimiseks Mätliku tee 3 ja 1 Lepnal; päikeseelektrijaama püstitamiseks lirise tn 7 Näpil; gaasitorustiku rajamiseks Haljala tee 5 Tõrremäel.
- Kooskõlastada Sõmeru lasteaed Pääsusilm sisehindamise aruanne 2020/2021–2022/2023 õppeaastate kohta.
- Korraldada avatud hankemenetlusega riigihange „Sõmeru lasteaeda uute elementide projekteerimine ja ehitamine“. Pakkumused peavad olema jõus 120 päeva pakkumuste esitamise tähtpäevast arvates. Määrata hankemenetluse eest vastutavaks isikuks heakorraspetsialist Minna Öunap. Moodustada pakkumuste hindamiseks hindamiskomisjon koosseisus: komisjoni esimees Siiri Kohver, liikmed: Minna Öunap, Janek Seidelberg, Ahti Randmere, Madis Akel, Sõmeru lasteaed Pääsusilm esindaja.
- Eraldada toetust MTÜle Vahva Vaeküla projekti „Kogukond koostöös vahvalt meisterdama“ omafinantseeringu katmiseks summas 243 eurot ja „Tarvikud ja tööriistad vahvale kogukonnale külakeskuses kasutamiseks“ omafinantseeringu katmiseks summas 176.46 eurot.

24. aprillil

- Anda projekteerimistingimused üksikelamu laiendamiseks üle 33% hoone esialgu kavandatud mahust Raua kinnistul Kooväljal.
- Anda kasutusluba Tele2 Taaravainu sidemastile Annevainu kinnistul Taaravainul.
- Kinnitada kaasava eelarve rahvahääletuse hindamiskomisjoni hindamistulemus ja panna ettepanekud rahvahääletusele.
- Anda projekteerimistingimused: üksikelamu laiendamiseks üle 33 % hoone esialgsest kavandatud mahust Paeaugu kinnistul Rägaveres; tootmishoone projekteerimiseks Teras tn 3 kinnistul Uhtnas; Näpi tee 5 kinnistu juurdepääsutee rajamiseks läbi Näpi tee 3 kinnistu Aluveres külas Näpi tee 5 kinnistu, Näpi alevikus Näpi tee 3 kinnistu, 17208 Näpi tee ja 17208 Näpi tee T1.
- Anda ehitusload: kaubandushoone püstitamiseks Haljala tee 5 Tõrremäel; gaasitrassi rajamiseks Haljala tee 5 Tõrremäel; teede, parkla ja liikluskorralduse rajamiseks Haljala tee 5 Tõrremäel; autoremonditöökoja lammutamiseks Haljala tee 5 Tõrremäel. Enne ehitamise alustamist esitada kaubandushoone ehitusprojekti ekspertiis.
- Anda kasutusluba üksikelamule Kriidisoo põik 5 Taaravainul.
- Seada tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Ubjas asuva Rakvere valla omandis oleva Pae tee kinnisasja koormamiseks sundvaldusega, sooviga paigaldada maakaabelliin.

Kuni 15. maini toimub kaasava eelarve rahvahääletus

Rakvere vallavolikogu 20.12.2023 a määruse nr 41 „Rakvere valla 2024. aasta eelarve“ kohaselt määrati 2024. aastal kaasava eelarve mahuks 20 000 eurot. Vallavalitsuse 17.01.2024 korraldusega nr 19 kuulutati välja avalik konkurss Rakvere valla 2024. aasta kaasava eelarve kaudu rahastatavate ideede väljaselgitamiseks ja määrati ideede esitamise tähtajaks 31. märts 2024. a. Tähtaegselt esitati 13 ideed.

Rakvere vallavalitsuse moodustatud komisjon vaatas esitatud ettepanekud üle oma 18.04.2024 koosolekul ja tunnistas nõuetele vastavaks 11 ettepanekut ning mittevastavaks 2 ettepanekut. Vallavalitsus oma 24.04.2024 istungil kinnitas komisjoni hindamistulemuse ja otsustas korraldada hindamise tulemusena sobivaks tunnistatud ideede hulgast elluviidavate objektide väljaselgitamiseks elektroonilise rahvahääletuse.

Rahvahääletusele esitati järgmised ettepanekud:

1. Koerte jalutusväljak Uhtnas.
2. Õuepaviljon Sõmeru põhikooli juurde.
3. Astri tänava mänguväljak.
4. Uhtna grilliplats.
5. Vaeküla mõisapargi korrastamine.
6. Lasila kandi küladevaheline seitsmევოistlus (avalik üritus).
7. Laste ATV-raja rajamine Päide külla.
8. Lepna laste mänguväljaku uuendamine.
9. Laste mänguväljak Lasilasse.
10. Roodevälja korvpalliplatsi uuendamine.
11. Ubja küla laste mänguväljaku atraktiivsemaks muutmine.

Elluviidavate objektide väljaselgitamiseks toimub elektrooniline hääletus infosüsteemis VOLIS kuni 15. maini kell 22.

Hääletusel saavad osaleda kõik 29. aprilli 2024 seisuga vähemalt 16 aasta vanused valla elanikud. Hääletada saab kuni kolme ettepaneku poolt. Hääletusel osalemiseks on vajalik ID-kaardiga siseneda veebilehele volis.ee. Hääletamine on salajane. Hääle jaotust ideede vahel enne hääletamise lõppu ei avalikustata. Hääletuse tulemusena reastatakse ideed vastavalt saadud hääle arvule, alustades enim hääli saanud ettepanekust. Hääletustulemusena selgunud ideede paremusjärjestuse kinnitab vallavalitsus korraldusega. Elluviimisele kuulub üks või mitu enim hääli saanud ideed, mis lähtuvalt ettepaneku eeldatavast maksumusest mahuvad kaasavaks eelarveks eraldatud summa piiridesse. Ideed viib ellu vallavalitsus või sõlmib idee elluvijaga lepingu, kuhu märgitakse ettepaneku elluviimiseks eraldatud summa ja kirjeldatakse lepingu lõpptulemusena saavutatav tulemus.

Täiendav info: www.rakverevald.ee või Ahti Randmere, ahti.randmere@rakverevald.ee, tel 5476 0506.

Muudatus vallavolikogu koosseisus

Aprillis vahetus kaks vallavolikogu liiget. Valimisliidu Üheskoos liige Mirjam Koppeli volitused volikogu liikmena peatusid seoses tema puudumisega volikogu istungitelt kolme järjestikuse kuu jooksul. Eesti Konservatiivse

Rahvaerakonna (EKRE) nimekirjas volikokku valitud Jan Pikhofi volitused lõppesid tema tagasiastumisavalduse alusel. Valla valimiskomisjoni 2. aprilli 2024 otsusega on nimetatud asendusliikmeteks hulgast vallavolikokku

Külli Hallik-Vilu valimisliidu Üheskoos nimekirjast ja Jaanus Anton EKRE nimekirjast. Vallavolikogus on kokku 19 liiget. 13 liiget on valimisliidust Üheskoos, 2 liiget erakonnast Isamaa ja 4 liiget EKREst.

Eterniidi ja lehtklaasi tasuta ära andmine Rakvere vallas

Käesoleva aasta maikuu jooksul saab Rakvere valla elanik ette registreerimisel MTÜle Lääne-Viru Jäätme-keskus tasuta ära anda eterniidi- ja lehtklaasijäätmeid. Selleks tuleb edastada Rakvere vallavalitsusele jäätmevaldaja nimi, isikukood ning telefoni number, jäät-

mete päritolu aadress ning oletatav kogus tonnides. Eelregistreerimiseks tuleb info saata e-postile sandra.schmidt@rakverevald.ee. Jäätmed peavad pärinema Rakvere valla territooriumilt. Ühele majapidamisele võimaldatakse tasuta ära anda maksimaalselt 3 tonni

asbesti sisaldavat eterniiti ning 1 tonn lehtklaasijäätmeid. Ülemineva koguse eest tuleb tasuda kliendil! MTÜ Lääne-Viru Jäätme-keskuse lahtioleku aegadega saab tutvuda www.lvjk.ee. Lisainfo: sandra.schmidt@rakverevald.ee; mob: 5193 1280

11. MAI
KELL 13.00

SOMERU
KESKUSEHOONES

EMADEPÄEVA AKUSTILINE KONTSERT
GETTER JAANIGA

PILET 10.-

PILETID EELMÜÜGIS SÕMERU
RAAMATUKOGUS E-R 10.00 - 18.00
JA TUND ENNE ALGUST KOHAPEAL

22.
JUUNI

MTÜ LASILA KÜLA

LASILA
JAANITULI

kontsert Lasila Põhikooli lastulastelt
tantsuka mänglo retroansambel Cantare
bataut
näomaalingud
sportmängud
loterii
tähtsauto ja jätkuivagun

19.JUULI KELL 19.00

SÕMERU LOODUSMAJA
KATUSETERRASSIL

ALEKSEI TUROVSKI
JA ANNE ADAMS

LÕBUS JA PÕNEV LOENGKONTSERT

LAULE JA LUGUSID
LOOMADEST

PILET 10.-

PILETID EELMÜÜGIS SÕMERU RAAMATUKOGUS

UBJA KÜLAKESKUSES
TERVISE NÄDAL

13.mai ESMASPÄEV 18.00 Külakeskuse eest
terviseKõnd rahulikus tempos 5km.

14.mai TEISIPÄEV 18:00 Palliplatsidel
võimalik erinevaid pallimänge mängida

15.mai KOLMAPÄEV 11:00 ja 18:00
Videotreening 1 tund

16.mai NELJAPÄEV 18:00
Erinevat stiili tantsuvideotreeninguna

17.mai REEDE 18:00 Jõusaali
näidistrenn juhendaja: personaaltreener
Kristjan. Osalustasu 5.-

18.mai LAUPÄEV 4:44 Jalgrattaretk
Päikesetõusuajal Ubja-Lammasmäe-Kunda rand

19.mai PÜHAPÄEV 14:00 KÜLALINE! KÜLLI
Rootsma(Maaema Väeratas) tuleb rääkima kuidas
igapäevaselt kasutada taimi ja loodusande enda
ja pere heaoluks. Kohapeal võimalik osta
loodustooteid (tasumine sularahaga)

lisainfo: Ubja Külaselts Linda facebook v 53497272

Evelin Saarmets on harrastus-kunstnik, kes leidis oma teekonna kunstini alles 40-aastasena, kui asus õppima Kiviõli kunstide kooli täiskasvanute maalikursusele, mida juhendas tegevkunstniku Aivar Rihkrand.

Evelin Saarmetsa kolmas isikunäitus „Teekond” on läbilõige viimase kolme aasta jooksul valminud maalidest, milledest esimene valminud teos oli autoritöö „Kaugekõne” ja kõige hilisem „Kirg”.

Evelin ise ütleb nii: „Kuigi olen uurinud erinevaid stiile ja tehnikaid, on minu teoste keskmes alati naine. Maalimine aitab väljendada minu naiselikkust ja kirge ning puudutab mind emotsionaalsel tasandil. Loodan, et puudutab teid samuti. Kutsun avastama ja jälgima minu arenemise teekonda ning saama osa sellest puudutusest.”

Näitus on avatud 1. maist kuni 30. juunini

Tähtis ei olegi aastate koorem,
tähtis on hing – ja see jäägu nooreks!
Tähtis ei olegi aastate lend,
tähtis on tervis, et hoiaksid end!

Õnnitleme maikuu
juubilare ja sünnipäevalisi

95. sünnipäeval
VILMI ANTON Tõrremäe

93. sünnipäeval
AINO REMIKÜLL Näpi

92. sünnipäeval
AGNE ASU Taaravainu

91. sünnipäeval
EINAR JOONAS Lasila
GEORG-JAKOB PALMI Levala
NELLA TOMBAND Ubja

90. sünnipäeval
ENDA LUŽKOVA Näpi
AAVO SUURKAEV Levala

88. sünnipäeval
LEIDA LAMBUR Sõmeru
LINDA HEIN Sõmeru

87. sünnipäeval
REIN PÄRG Taaravainu
SILVI ORUMETS Uhtna
VÄRDI SIRELBU Lasila

86. sünnipäeval
MARIKA KRUUSOJA Ubja
VIKTOR LJAŠ Varudi-Aitküla

85. sünnipäeval
PJOTR TIMONOVITŠ Näpi

84. sünnipäeval
ANTS VAHU Sõmeru
HENNO VEISSBACH Veltsi
TÕNU KIKKERPUU Sõmeru

83. sünnipäeval
ENN KALINOVSKI Näpi
MAIA TOMBRE Tõrma

82. sünnipäeval
AINO KAASIK Sõmeru
MILVI JAAGANT Sõmeru

81. sünnipäeval
EVE LAHEK Ussimäe
ENNO KLAUKS Näpi

80. sünnipäeval
VALVE TÄMMEMÄE Lepna
PAAVO ERM Ussimäe
MEINHARD JUHANSON Sõmeru

75. sünnipäeval
KLAVDIA LINDLO Mädaapea

70. sünnipäeval
AIVO KOPPEL Veltsi
VALDEKO HOLTER Uhtna
TÕNU LEVIN Näpi
RICHARD MOISTO Kärunga

Palju õnne,
uued vallakodanikud!

Markus
Emma-Liise
Greta-Marii

Artna
Sõmeru
Sõmeru

Aprillikuu valges vaikusel
igavikuteele lahkusid,
meid jätsid leinama ...

Mälestame

LIUBOV KHRYAPINA	15.08.1929-01.04.2024 Mädaapea
EDA HAVI	11.05.1969-01.04.2024 Lepna
SULO NORKKO	30.10.1922-06.04.2024 Roodevälja
ALEKSANDER TOOMSALU	11.07.1956-12.04.2024 Sõmeru
ANTS TÕEMETS	03.09.1955-12.04.2024 Sõmeru